

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
4 mei 2023 (mondelinge uitspraak 2 mei 2023)

Zitting: 2 mei 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ....
De mondelinge behandeling vindt via beeld -en geluidsverbinding plaats.

Klachtnummer: KC 2023 – 025

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klager is het niet eens met de gedwongen medicatie.
2. Klager is het niet eens met de gedwongen opname.
3. Klager is het niet eens insluiten in de extra beveiligde kamer (EBK) en de ICU.
4. Klager is het niet eens met de beperking van de bewegingsvrijheid.
5. Klager stelt dat er sprake is van valsheid in geschrifte.

Klager verzoekt om een schadevergoeding.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 26 april 2023 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 1 mei 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Klager heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 1 mei 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 2 mei 2023.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 2 mei 2023 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klager heeft bij zijn klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de uitvoering van de beslissing tot het toedienen van medicatie in het kader van het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

Het schorsingsverzoek is ter kennis gebracht van de voorzitter van de commissie, dhr. mr. H.J. Deuring. Tevens is het schorsingsverzoek ter kennis gebracht van de geneesheer - directeur mw. L. met het verzoek advies uit te brengen aan de voorzitter van de klachtencommissie.

Mw. L. heeft de voorzitter geadviseerd om het schorsingsverzoek niet te honoreren, omdat schorsing van de toediening van de medicatie het toestandbeeld en gedragingen van betrokkene zonder medicatie kunnen leiden tot ernstige incidenten.

Van deze mededeling kennisgenomen hebbend, heeft de voorzitter de beslissing genomen het schorsingsverzoek af te wijzen.

De beslissing van de voorzitter is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is op ... geboren. Hij is sinds 2013 bekend met terugkerende psychotische episodes bij middelengebruik en antisociaal gedrag, waarvoor hij vrijwel de gehele periode op en af gedwongen en verplichte zorg, ook in een forensisch kader heeft gehad. Sinds begin 2022 is er weer sprake van toenemende klachten en gevaar risico's, waarvoor een periode opname in een kliniek met een hoger beveiligingsniveau geïndiceerd lijkt. Klager is op 19 april 2023 met een crisismaatregel opgenomen vanwege de mate van overlast, beledigingen en onvoorspelbaarheid van zijn handelen. Klager zal op 3 mei 2023 worden overgeplaatst naar de ....

Op 19 april 2023 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen tot en met 22 april 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie, insluiten, het toedienen van medicatie en het beperken van de bewegingsvrijheid, zijn toegewezen.

De zorgverantwoordelijke heeft klager op 19 april 2023 onderzocht en op 19 april 2023 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 20 april 2023 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 20 april 2023 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel.

Op 21 april 2023 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel verleend tot en met 12 mei 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, de opname, het insluiten, het toedienen van medicatie en het beperken in de bewegingsvrijheid zijn toegewezen. Er is een Kennisgeving mondelinge uitspraak ontvangen.

De zorgverantwoordelijke heeft klager op 21 april 2023 onderzocht en op 21 april 2023 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 24 april 2023 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 24 april 2023 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 20 april 2023 en 24 april 2023 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: opname, insluiten in de EBK, ICU, medicatie en het beperken van de bewegingsvrijheid vanwege een psychische stoornis.

Vanwege geagiteerd, agressief en een psychotisch toestandsbeeld ten tijde van beoordeling door de crisisdienst, is besloten klager op te nemen op een gesloten afdeling. Ter voorkoming van letsel en ten behoeve van de veiligheid van klager en personeel is gezien klagers onvoorspelbaar gedrag, besloten hem in een EBK te plaatsen en hem te monitoren middels camera toezicht.

Een zorgmachtiging is aangevraagd.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat antwoordt hij dat hij inmiddels 13 dagen is opgenomen en dat hij de psychiater in deze periode maar twee of drie maal heeft gezien. Hij zegt dat hij verder alleen maar opgesloten zit. Klager vertelt dat hij zijn ziekte erkent, maar dat hij een stempel heeft gekregen. Klager is net weer begonnen met medicatie (Zyprexa), maar zegt dat hij een slechte ervaring heeft met medicatie. Hij werkt wel gewoon mee met de medicatie en wil liever ambulante zorg met medicatie. Klager zegt bijwerkingen te hebben van de medicatie, zoals een droge mond en onderdrukking van sekslusten. Hij wordt er ziek van en zegt dat hij zonder medicatie prima functioneert.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij op 3 mei 2023 naar ... gaat.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij niet wordt gehoord door de GGZ en Justitie.

Gevraagd naar de opname antwoordt klager dat er helemaal geen sprake was van agressie en dat dit er van gemaakt is. Het was volgens hem gewoon dronkenmanstaal. Klager weet niet wie de politie heeft gebeld. Hij weet ook niet waarom ze hem steeds moeten meenemen. Volgens klager is zijn stiefbroer psychotisch en hij niet. Klager zegt dat hij vrijwillig mee is gegaan voor opname. Hij zegt dat er wordt gezegd dat hij agressief is, maar dat hij dit echt niet is en dat hij niemand kwaad doet.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd, antwoordt hij dat hij liever geen medicatie wil, maar dat hij vrij wil zijn en liefst zonder medicatie. Klager vertelt dat hij een bus heeft ingericht als klussenbus en dat hij 'brandwerend' aan het werk wil. Thuis wordt hij depressief en hij wil werken.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat klager alles duidelijk heeft verwoord. Er was geen sprake van acuut gevaar of dreiging voor een opname. Er wordt steeds

naar het verleden gekeken. Ten aanzien van de insluiting in de ICU dient volgens de pvp de psychiater iedere dag/regelmatig te beoordelen of insluiting gerechtvaardigd is en dat is niet gebeurd. Zij stelt dat het belangrijk is om naar de actuele gezondheidssituatie van klager te kijken. De pvp geeft aan dat een zorgmachtiging is aangevraagd.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat er bij klager sprake is van een psychose gevoeligheid. Zijn familie en omgeving geven aan dat er bij klager, die het afgelopen jaar geen medicatie heeft gehad, sprake is van een toename van achterdocht en bedreigend gedrag. Er is door het Fact ... gepoogd een ambulante kader op te zetten, maar dit is afgebroken omdat de psychiater zich door het gedrag van klager dermate bedreigd voelde.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat De Waag bereid is om na de behandeling in de ... ambulante behandeling op te zetten. Dat is de reden dat aangeklaagde nu het liefst weer Cisordinol in depot wil inzetten, maar dat klager liever olanzapine wil. In de ... kan dit worden voortgezet in depot.

Gevraagd naar de opname antwoordt aangeklaagde dat hij heeft begrepen dat er sprake was van bedreigingen en overlast in de buurt. De ... had op dat moment nog geen opname mogelijkheid. Klager is eerder opgenomen geweest bij ... waar gewelddadige incidenten hebben plaatsgevonden en klager ietsel bij een verpleegkundige heeft toegebracht. Klager reageert hierop met de opmerking dat hij ietsels heeft gekregen en dat hij werd bestormd.

Op de vraag naar de valsheid in geschrifte antwoordt aangeklaagde dat hij geen valse dingen in het dossier heeft gezet en dat hij niet weet wat dit is.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester op 19 april 2023 genomen crisismaatregel en de door de rechtbank op 21 april 2023 afgegeven machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 20 april 2023 en 24 april 2023 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een *ultimum remedium*. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 20 april 2023 en 24 april 2023 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op onder meer op 19 april 2023 en 21 april 2023 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft op onder meer op 19 april 2023 en 21 april 2023 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 20 april 2023 en 24 april 2023 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem op 20 april 2023 en 24 april 2023 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde dat met wat op de zitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de opname, het insluiten in de EBK, ICU, het beperken van de bewegingsvrijheid en effectieve medicatie, een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvggz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Klager is geagiteerd, agressief en er is sprake van een psychotisch toestandsbeeld. Klager is op een gesloten afdeling opgenomen ter voorkoming van letsel van klager en derden en om de behandeling onder dwang op te starten. Ten behoeve van de veiligheid van klager en personeel is gezien het onvoorspelbaar gedrag van klager besloten om hem in de EBK te plaatsen.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

Ten aanzien van klachtonderdeel 1, 2, 3. en 4.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot verplichte zorg (de gedwongen opname, de insluiting in de EBK en ICU, het toedienen van medicatie en het beperken van de bewegingsvrijheid) voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart klachtonderdelen 1., 2., 3. en 4. voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

De commissie overweegt ten aanzien van de klacht, genoemd als klachtonderdeel 5. over de valsheid in geschrifte het volgende.

Klager stelt dat er sprake is van valsheid in geschrifte ten aanzien van wat er over hem gezegd en geschreven wordt en dat niet klopt. De commissie constateert dat er geen aanwijzingen zijn die de stelling van klager bevestigen. Ook is er hierover niets in de decursus opgenomen.

De commissie is op grond hiervan van oordeel dat onvoldoende kan worden vastgesteld of er sprake is geweest van valsheid in geschrifte en dat deze klacht niet kan slagen. Dit rust er niet op dat aan de woorden van klager geen geloof wordt gehecht, maar op het feit dat een handeling eerst met voldoende zekerheid moet komen vast te staan voordat daarover een verder oordeel kan worden gegeven.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1. **ongegrond**

Klachtonderdeel 2. **ongegrond**

Klachtonderdeel 3. **ongegrond**

Klachtonderdeel 4. **ongegrond**

De commissie ziet, nu de klachten ongegrond zijn verklaard, geen aanleiding om een schadevergoeding toe te kennen.

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. M.M. Kok, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. L. Caspari, algemeen lid

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.